

పల్లలునున్ననైన

‘ఏమన్నా శకుంతలా, ఏంచేస్తున్నావ్,’

‘రండమ్మా మాణిక్యమ్మగారూ..... యిదుగో గోంగూర ఒలుస్తున్నాను. మొన్న మా ఆడబతుకు గుంటూరునుంచి వస్తూ యిది యింత బిచ్చి పడేశారు. మావారు గోంగూర పచ్చడింటే చెవి గోసు కుంటారు. ఏదో యింత పచ్చడి పెట్టేస్తే ఎప్పుడో ఆదరువు లేకపోయినా అంత యిబ్బంది ఉండదు’

‘మరే నేనూ ఒలవనా?’
 ‘వద్దండీ, పెద్దలు మీకెందుకంత శ్రమ.’
 ‘అ. శ్రమకే ముందమ్మా, సరే, యీ మధ్య ఏమిటి సంగతులూ?’
 ‘ఈమధ్య పెద్ద గొడవే జరిగిపోయిందిండోయ్.’

‘ఏమిటది?’
 ‘అడే, వినండి చెబుతాను... మాయింటికి కూడిళ్లనతల ఓ తల మాసిన ఆవిడా, ఆవిడికి ఓ కూతురూను. వారికి నాకూ యీమధ్యనే కలిసింది లెండి’
 ‘ఎలా కలిసింది?’

‘ఆవిడ కూతురికి అప్పడప్పుడు గుండెల్లో నొప్పి వస్తూంటుందిట. మీ అన్నయ్యి మందు లీస్తూంటారు గదూ, ఎవరో చెబితే విన, ఆ వెధవవిడ, అడే కుబ్బుమ్మగారు, ఓనాటి దీపాలెట్టేవేళ మాయింటికి చక్కా వచ్చింది. మీ అన్నయ్యి మందు లీస్తూండే వారు. ఏమందులూ యింత బాగా త్వరగా పని చెయ్యలేదని కుబ్బుమ్మగారు నాలుగు రోజులపాటు మందులు పట్టుకొచ్చిందిండోయ్—మీ అన్నయ్యి ఏదో లేనివారు గదా అని దమ్మిడి అడగలేదు కుమండీ... ఇలా వెడితే బాగానే ఉండును’

‘ఏం జరిగింది?’
 ‘అప్పుడూ, యిప్పుడూ కట్టింది అంతా మొత్తం రెండో దలదాకా యీ మధ్య మాకు వడ్డీ వచ్చింది. అలా వాడేస్తే ‘పులుసూ, బెల్లం’ కింద అయిపోతుందని బిబ్బెపు ఓ గది కట్టిద్దా మనుకొన్నాం— అన్నీ మాయింట్లోనే ఉన్నాయి గాని ‘పార’ మాత్రం లేకపోయింది. అప్పుడు పోనీ మనవాళ్ళే గదా అని కుబ్బుమ్మగారికి, కబురు పెట్టేను’
 ‘పార పంపించించా?’
 ‘పంపించకపోయినా బాగానే ఉండును. వెంటనే పంపించింది. పంపించిన

చిన పావుగంటకు ఆవిడొచ్చి మందు తీసుకువెళ్ళింది. ఆవాళ్ళలా కూలివాళ్ళు పని చేశారు. ఆ సాయంకాలం అయేసరికి పార కనపడలేదు’

‘ఏమైంది?’
 ‘ఏమో, అదే తమాషా! కూడేశ్యమంచి పని చేస్తున్నాడు. మా పనివాళ్ళను అనుమానించవలసిన పనిలేదు’
 ‘మరేమైంటు?’
 ‘ఏమో, అది మొదలు—మాణిక్యమ్మ గారూ, మీరు నమ్ముతారో నమ్మురో గాని గంటకు పడేసి కబుర్లు—‘మా పారేది? మా పారేది?’ అనుకుంటూ... యిదేం? వెండా, బంగారమా చెప్పండి మేము దాచేసుకోవడానికి?’

‘ఎంతమాట?’
 ‘మేనూ, బుర్బులు ఎక్కడైపోయి— ఆనెల గడవకే యిబ్బంది పడుతూంటే... గడిగడికి యిదో కబురా? నాకు వళ్ళుమండి ‘సుబ్బుమ్మగారూ, మేమేం మరోలాంటి మనుషులంకాదు. కొద్దిగా యిబ్బందిలో ఉన్నాం... చేతికి సాము అందుకురాగానే

మధ్య గది అదీ కట్టించి తడిసి మోపుడై యివ్వడానికి సాము లేకపోయిందిగాని, మేమేం ఉంచేసుకుంటామా, త్వరలో మేమేమంది చూసికొనియిస్తాం వెళ్ళండి’ అన్నాను. పోవచ్చునా. మళ్ళీ తూణిలో వచ్చిందిండోయ్,
 ‘అబ్బబ్బ! వింటున్న నాకే విసువేస్తోంది వచ్చి ఏమంది?’

‘వచ్చి, ‘శకుంతలా, మళ్ళీ దొరకమం లేదు మాత్రం యింత భేషైన పార దొరుకుతుంది టమ్మా, యిలాంటి పార ఎలా యిచ్చావ్, ఏమంటూ యిచ్చావ్? అని ఆమనిషి నన్ను నిలవనియ్యడం లేదంటే నమ్ము’ అంది.’
 ‘ఆమనిషి’ ఎవరమ్మా?’

‘ఏమో, ఆ ఎదురుగుండానే ఉంటాడో దిగంబరస్వామి’ ఎవరని చెప్పను? వాళ్ళకూ బిళ్లకు ఏం సంబంధమో, సహాళసైలూ చేస్తూ ఉంటాడు.’

‘బాగుంది, అప్పుడు నువ్వేమన్నావ్?’
 ‘మీ అన్నయ్యి అప్పుడే లేచి మొహం కడుక్కుంటున్నారు. ఒళ్ళుమండి ఆయనే

శ్రీ అవసరాల రామకృష్ణారావు

మీ పార తూణిలో కొనియిచ్చేస్తాం’ అన్నాను. సరే అని ఉరుకోవచ్చా, మర్నాడు పొద్దున్న గిరుక్కున తిరిగొచ్చి

‘అమ్మాయ్ - మా పార అందరిలాంటిది కాదు. అయిదు రూపాయలుంటే యిలాయ్యి సంతలో తప్ప అలాంటి పారలు దొరకవు’ అంది. ‘ఇంతోటి పారల కోసం అంత దూరం వెళ్ళాలా? మీ కూతురి అధర ద్వారం బిప్పులే ఒకటూ రెండా అలాంటివి ముప్పైరెండు దొరకవు?’ అని మనసులో ఆనుకొని

‘అయినా పారలో పెద్ద ప్రత్యేకత ఏమిటమ్మా?’
 ‘ఏమో చూడండి ఆళ్ళర్యం? ఆ సలు పార రూపాయి పద్దాలుగణాలు కుమండీ మంచిదయితే. అంతా కలిపి మహా అవులే రెండున్నర అవుతుంది. సహానికి సహం కమిషన్ బాగుంది?’

‘అయితే నవవప్పుడేమన్నావ్?’
 ‘ఏమంటానూ, ‘అడేమిటి సుబ్బుమ్మ గారూ, అన్ని సార్లు ఆడుగుతారు? యీ

తగులుకొన్నారు. జలకడి కేశావం లేనమ్మండి.’

‘మంచిపనిచేశారు, ఏమన్నాకేమిటి?’

‘ఒహళ్ళ కొహళ్ళు నేమీహాన్నిబట్టి అనేకం యిమ్మకుంటాం, పుచ్చుకుంటాం, యింత రాధాంత సిద్ధాంత మేమిటి? ఎందుకిచ్చావని అడగడ మేమిటి సబువు లేని మాట? అలా అయితే యిన్నాళ్ళ బట్టి దమ్మిడి అయినా యివ్వకుండా మండులెలా పట్టు గడు తున్నారు? అంతా మొత్తం పదిహేను పై మాటగా మందుల ఖరీదు అయింది. ఫీజు అయిదు. మొత్తం యిరవై. మీ పార ఖరీదు పోనీ మీరన్నట్టు అయిదు. మిగిలిన పదిహేనూ తెచ్చి యిలా యివ్వండి’ అని గట్టిగా అన్నాడు.

‘తగినట్టే చెప్పేరు. ఆవిడ ఏమంది?’

‘అబ్బో, ఆవిడ తక్కువదా? ‘మీ మందులు మాకు పనే చెయ్యలేదంది.’ దాంతో మీ అన్నయ్యికు చిర్రెత్తి దులిపేశారు.’

తలద్రులుగున్నా?

'దులి పెయ్యయా మరి? గడికోమాటా? ముందు తెగపొగిడి, ఆ తరువాత పని చెయ్యలేదంటే కోపంరాదా? ఆ కేకలికి జడిసి నబ్బుమ్మ మరిమాటాడే బట్టు'

'మరి, రాలేదన్నమాట? ఊ హూ. అయినా మన కండుకండ్డి పెధవపార? మొన్ననే కొని తెచ్చేరు పరిపించేస్తాం'

'అయితే, యింతకి పార ఎవరు తీసుకున్నారో తెలియలేదన్నమాట' 'లేదండీ'

'పారంటే జ్ఞాపక మొచ్చింది, యీ మధ్య మాయింటి ముందు కాలువ బాగుచేయించు కుందామని మేమూ ఒకళ్లదగ్గర పార తెచ్చాంనుమా'

'అలాగా, దీనికింత అయిందా, త్వరగా యిచ్చేయ్యండి మాణిక్యమ్మగారూ గోజాలు మంచివి కావు. ఇంతికి ఎవరిదగ్గర వున్నావన్నార?'

'మాయింటికి ఎదురుగుండా, ఒకావిడ ఉంది లెండి, కొద్దిగా పళ్లు ఎత్తుగా ఉంటాయ్, ఓ కాలు యీడుస్తూ నడుస్తుంది...'

'బుగ్గమీద కాలినమచ్చ ఉంటుంది, అవిడేనా?'

'అవునవును, నీకలా తెలుసా?'

'అవిడ సుబ్బుమ్మ కూతురేనండీ?'

'అయ్యో, అలాగా, మరి మీరు కొనివచ్చలేదుకదా, వారికి మరోపార ఎలావచ్చింద?'

'అదే వచ్చి త్రొంగి ఉంది. మీకు యిచ్చిన పార ఎలాంటిది?'

'పట్టుకొనే పిడిదగ్గర అడ్డంగా మూడు గిరిలూ...'

'అయ్యో... అది నార మాకిచ్చిన పాశేనండీ!!!'

'మరి నీకిచ్చిన పార ఎవరు దొంగించినట్టు?'

స్వయంవరాలు (13-వ పేజీ తరువాయి)

విడచి ఉండలేదురా. అమ్మమాత్రం ఉండగలదా? ఊరికే అలాగ భయపెట్టాడు. అనభయం ఇచ్చాడు మమయ్య. రాధాకృష్ణ పరమ సంతృప్తి చెందాడు. మరునాడు ప్రాద్దాన్న తండ్రి కూతురుల మధ్య రగడ జరుగుతున్న విషయం గుర్తించాడు రాధాకృష్ణ. కామాక్షి ఏడుస్తోంది.

అతని కేమీ అర్థమయింది గాడు. 'సంగతే మిట' నడుగకుండా బయటకు పోగాడు. అతను తిరిగి వచ్చేసరికి రత్నం కేకలు వేస్తున్నాడు.

'ఇంతకి నువ్వు రాధాకృష్ణను వెళ్ళాడ నంటావ్? పిచ్చి బాగా మదిరింది. అసలు నిన్నింతవఱకూ చదివించటం నాతప్పు. మీ అమ్మ రణగిల పెడితే ఒప్పుకున్నాను. ఇప్పుడది నాకొంప తీసింది.'

రాజారావుతో పోతావా? వాడిని నువ్వు ప్రేమించటం మేమిటి? వాడు నిన్ను నిజంగా ప్రేమిస్తున్నాడనుకున్నావా? గొంగపీఠం. ఆశ తీరగానే వదిలేస్తాడు. పాడుకాలం! ఎంత అక్రమంగా ఉంది వ్యహారం!

'ఆయనలాంటివారు కారు నాన్నా. నన్ను స్వయంగా వచ్చి వివాహం చేసుకుంటారు చూడు. ఆ కోతిమహా స్నేహకు కట్టుకుంటాడు? అసంబోంది కామాక్షి ఏడుస్తూ.

రాధాకృష్ణ తండ్రి ముందున్న సైకాలజీ పాఠం గుర్తుకొచ్చిందలికి. నాలిక్కర చుకున్నాడు. తన సాందర్యానికి తానే మురిసిపోయేవాడు. ఒకమాటు ద్రామాలో వేషం వేయవలసిన తనకు 'మేకో-ఆప్' అక్కర్లేదన్నార. అటువంటి తన్ను కామాక్షి 'కోతిమహా' మంది అతని ముఖకళే మారించి. ఆశారేఖలు నిరాశారేఖలు లయ్యాయి. తండ్రితో పోట్లాడినవటం మొకటి మిగుల యివట్టుకనపడింది. తనకింత పరాభవం జరుగుతుందనుకోలేదతను. కామాక్షి తను కోరటమే తడవుగా కాళ్ళపైవది వచ్చి ప్రాలుతుండనుకున్నాడు. కాని ఆ కలలన్నీ పగటి కలలయ్యాయి. అతనికి కామాక్షిమీద కోపం ముంచుకొచ్చింది. తక్షణం రైల్వేస్టేషనుకు బయలుదేరాడు.

అతను రైల్వేస్టేషన్ చేరుకున్న అరగంటకు కామాక్షి చెల్లెలు అతని యెదుట ప్రత్యక్షమయింది.

'మీకి ఉత్తరం ఇచ్చి రమ్మన్నది మా అక్కయ్య' అనొక ఉత్తరం అందిచ్చి చెల్లెలియింది. అత సాత్రంగా ఉత్తరం విప్పి చదివాడు. తను రాజారావును మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమిస్తోందని, తన ప్రేమను రాధాకృష్ణ స్వంసం చేస్తున్నాడని, అలాగ చేయటం చదువుకున్న వాడికి ద్రవ్యం కాదని, నాన్నను ఒప్పించి ఎలాగయినా రాజా

రావుకు తనకు వివాహం జరిగేట్లు చూడమని మొరపెట్టుకుంది కామాక్షి. రాధాకృష్ణ ఉత్తరం మడిచి జేబులో పెట్టాడు. మరి విరునిమిపాల్లో ధూమకేకటం వచ్చింది. తన స్వగ్రామానికి బయలుదేరాడు.

అతని మెదడంతా ఆలోచనలతో నిండి ఉంది. తలచినవని సాగలేదు. కామాక్షిని వెళ్ళిచేసికొని మామయ్య నెత్తిమీది బరువు దింపుడా మనుకున్నాడు. కాని అక్కడ కథ అడ్డం తిరిగింది. ఇక తండ్రి అంగీకారానికి తలవం ధటమే మంచిది. అతని హృదయం జానకీ గుణగణాలను రూపురేఖలను పరిశీలించింది. చివరి కామెను తన అర్ధాంగి గాచేసుకోవటానికి నిర్ణయించాడు.

ఇంటికి రావటంతో రాధాకృష్ణ తండ్రి ముఖం వాడి ఉండటం గమనించాడు. అందుకు కారణం తన ప్రవర్తనని ఊహించాడు.

'మాశావుగా! ఎంతవనయిందో! నిత్యవంటాంటి సంబంధంకాస్తా ఎగిరిపోయింది. ఈ కాలపు వాళ్ళంతా ఇంతే ననుకో. ఇన్నాల్సొ తల్లిదండ్రులు ఏది చెప్పే అది వినేవారు. ఇప్పుడో! అందరికీ స్వతంత్రం వచ్చేసింది. ఇష్టం వచ్చినట్టు ప్రవర్తిస్తున్నారు' అన్నాడు రామయ్య గారు

'ఎవరునాన్నా అలాగ ప్రవరించింది? ఎదురుగా కనిపిస్తున్న నువ్వోకడివి. మెదడులో ఒకతే మెదల్చింది. ఇంకా ఎంతమందో! రాధాకృష్ణ కేమీ అర్థమయిందికాదు.

జానకి నిన్ను చేసుకోవటానికి అంగీకరించలేదట్రా. నుందరం గారు ఆమె అభిప్రాయాన్ని కనుక్కుకుండానే నాన్నకు మాట యిచ్చారటరా. ఆయన పాతకాలం మనిషి. తండ్రి అభిప్రాయానికి సంతానం తలొగుతుందని అనుకున్నారు. జానకి అంగీకరించలేదనేసరికి నాన్నకు కోపం వచ్చి 'అప్పరసలాంటి పిల్లమా కామాక్షి. ఆమెను తీసుకువచ్చి నా కొడుకుకు వెళ్ళి చేస్తాను' అన్నారు. ఇక నీ అభిప్రాయం నేరవేరినట్లే. పంతులు రావాలి. ముహూర్తం పెట్టాలి. అంజే తరువాయి.' అని సభవార్తను బయటకు వదిలింది కాంతమ్మ.

రాధాకృష్ణ ఏమీ అనలేక దిగ్భ్రమితుని కుర్చీలో కూలబడ్డాడు. ★